

A. Μετάφραση

Όταν όλοι απάντησαν πως ήταν φρέσκο, είπε: «Κι όμως μάθετε πως κόπηκε στην Καρχηδόνα πριν από τρεις μέρες. Τόσο κοντά στα τείχη έχουμε τον εχθρό. Φυλαχτείτε λοιπόν από τον κίνδυνο, προστατεύστε την πατρίδα. Μη στηρίζετε στις δυνάμεις της πόλης (Ρώμης). Αποβάλετε την υπερβολική σας αυτοπεποίθηση. Μην πιστέψετε πως θα ενδιαφερθεί κανείς για την πατρίδα, αν εσείς οι ίδιοι δε φροντίσετε γι' αυτήν. Θυμηθείτε πως κάποτε η πολιτεία μας βρέθηκε στον έσχατο κίνδυνο». Κι αμέσως ξέσπασε ο τρίτος Καρχηδονιακός πόλεμος κατά την διάρκεια του οποίου η Καρχηδόνα καταστράφηκε.

Και δεν πρέπει να επικρίνεται περισσότερο ο προδότης της πατρίδας παρά ο προδότης του κοινού συμφέροντος, ή όποιος λιποτακτεί από τη γενική ευημερία για χάρη της ατομικής του ωφέλειας και ευημερίας. Έτσι συμβαίνει να είναι αξιέπαινος όποιος πέφτει για την πατρίδα, επειδή είναι σωστό να μας είναι πιο αγαπητή η πατρίδα παρά ο ίδιος μας ο εαυτός.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

I.α.

diem	→ die
muris	→ muros
opibus	→ opes
urbis	→ urbium
communis salutis	→ communi salute

I.β.

quae	→ quod
neminem	→ nullius
vos ipsi	→ vobis ipsis
is	→ eas

I.γ.

prope	→ propius
extremo	→ extero
magis	→ maxime
cariorem	→ carissimarum

2.α.

dixissent	→ dic
decerptam esse	→ decerptum iri
cavete	→ cautum
tutamini	→ tutandi
nolite	→ nolles
fit	→ fierent

cadat → cecidistis

esse → fuerimus

2.β.

habemus →
habeamus
haberemus
habitori simus
habuerimus
habuissemus

sumptum est →
sumere
sumpsisse

3.α

- ante diem : εμπρόθετος προσδιορισμός του χρόνου στο “decerptam esse”
- decerptam esse: ειδικό απαρέμφατο, αντικείμενο στο “scitote”
- carthagine : απρόθετη αφαιρετική που δηλώνει στάση σε τόπο στο “decerptam esse”.
- oribus : αφαιρετική οργανική του μέσου
- vobis : δοτική προσωπική κτητική στο “est”
- Punicum : επιθετικός προσδιορισμός στο “bellum”
- utilitatis : γενική αντικειμενική στο “proditor”
- cariozem : κατηγορούμενο στο “patriam”
- esse : υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα “deceat” και τελικό απαρέμφατο. Υποκείμενο στο “esse” είναι το “patriam”

3.β.

Ut debeamus laudare eum

3.γ.

Nobismet ipsis

4.α.

Cum omnes recentem esse: Δευτερεύουσα χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον ιστορικό ή διηγηματικό cum. Εκφέρεται με υποτακτική γιατί ο διηγηματικός cum δημιουργεί μια σχέση αιτίας-αποτελέσματος μεταξύ της δευτερεύουσας και κύριας πρότασης. Με υποτακτική υπερσυντελικού γιατί εξαρτάται από ιστορικό χρόνο (induit) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν. Μετατροπή με τον ubi: **Ubi omnes recentem esse dixerunt.**

Qui pro re publica cadat: Δευτερεύουσα αναφορική προσδιοριστική πρόταση. Εισάγεται με την αναφορική αντωνυμία qui, που έχει ως όρο αναφοράς το is. Εκφέρεται με υποτακτική από έλξη προς την προηγούμενη υποτακτική της ουσιαστικής συμπερασματικής. Με ενεστώτα, γιατί εξαρτάται από αρκτικό χρόνο (laudandus sit) και δηλώνει το σύγχρονο στο παρόν.

4.β.

Oribus urbis ne confisi sitis

4.γ.

Cato monet eos ut fiduciam, quae nimia illis sit, deponant.